

UUTISET

Muuntogeenisiä kasveja koskevat säädökset jääneet sekamelskaksi

Rinnakkaiselolaki kariutui ja gm-viljelydirektiivi on jumissa EU:ssa. Muuntogeenisten kasvien viljelyä mutkikas tilanne ei silti estä.

.....

Muuntogeenisten (gm) kasvien viljelyä koskeva lainsäädäntö on vuosien lainsäädäntöponnisteluista huolimatta sekä kansallisella että EU:n tasolla levällään. Voimassa olevan EU-direktiivin mukaan EU:n terveysviranomaisen Efsan hyväksymän gm-kasvin viljely on sallittu kaikissa jäsenmaissa, eikä jäsenmaa itse saa viljelyä kieltää. Näin ollen muuntogeenisten kasvien viljely on sallittua myös Suomessa. Direktiivistä huolimatta useat jäsenmaat, muun muassa Unkari ja Itävalta, ovat muuntogeenisten kasvien viljelyn kieltäneet. Tilannetta mutkistaa kuluttaja- ja terveysasioiden komissarin **John Dallin** jo pari vuotta sitten direktiiviin esittämä muutos, joka toteutuessaan lisäisi jäsenmaiden mahdollisuuksia rajoittaa muuntogeenisten kasvien viljelyä. Dallin esitys on jumittunut ministerineuvostoon, jossa se ei edellisen puheenjohtajamaan Puolan kaudella edennyt lainkaan. ”Uskoisin, että EU-puheenjohtajana vuodenvaihteessa aloittanut Tanska yrittää viedä sen kaudellaan läpi”, arvioi yksikön päällikkö, maatalousneuvos **Kirsi Heinonen** maa- ja metsätalousministeriöstä. Tanskan tehtävä ei ole helppo. Heinosen mukaan direktiivillä on isoja vastustajia, muun muassa Saksa ja Ranska.

Direktiivi pani jarrut päälle valiokunnassa
Vaikka muutamat EU-maat ovatkin rikkoneet gm-viljelyä koskevaa direktiiviä kieltämällä muuntogeenisten kasvien viljelyn, direktiivi on edelleen voimassa siihen asti kunnes uusi säädetään. EU on suosittanut jokaista jäsenmaataan laatimaan ohjeistuksen, jolla turvataan gm-kasvien, tavanomaisesti viljeltyjen kasvien ja luomuviljeltyjen kasvien rinnakkaiselo. Suomessa suositus oli tarkoi-

Perunantutkimuslaitoksen tutkija Katja Anttila ja vastaava laborantti Raili Ali-Kippari istuttivat vuoden 2010 keväällä geenimuunneltua perunaa koelalalle Hämeenlinnassa.

tus täyttää niin sanotulla rinnakkaiselolailla, jonka edellinen maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** (kesk.) toi eduskunnan käsittelyyn marraskuussa 2009. Maa- ja metsätalousvaliokunnalle puolentoista vuoden käsittelyaika ei riittänyt ja lakiesitys raukesi hallituskauden päättyessä viime keväänä. Heinonen arvioi, että moni valiokunnan jäsen halusi to-dennäköisesti odottaa uuden EU-direktiivin valmistumista. ”Sen ehkä arveltiin tuovan

enemmän kansallista liikkumavaraa, jota ei tahdottu rajoittaa kansallisella lainsäädännöllä.” Usukaan direktiivi ei anna jäsenmaille oikeutta kieltää kaikkea gm-kasvien viljelyä. ”Kieltojen pitää olla tapauskohtaisia. Niiden perusteena täytyvät olla direktiivissä mainitut syyt, esimerkiksi sosioekonomiset tai ympäristösyöt.” **Tällä hetkellä uutta lakiesitystä ei ole tulossa** Kesäkuussa toimintansa aloittanut hallitus on ottanut rinnak-

kaiselolakia uudelleen valmisteluun, kertoo jo kariutuneen lakiesityksen valmistelussa mukana ollut Heinonen. Tämän vuoden ohjelmaan rinnakkaiselolakia ei ole hänen mukaansa kirjattu. Valmiudet saattaa laki nopeastikin eteenpäin ovat kuitenkin hänen mukaansa hyvät, mikäli nykyinen maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) sen tarpeelliseksi katsoo.

JUHANI REKU

Muuntogeenisiä kasveja tuskin tulossa Suomeen

Nykykäytännön mukaisesti kuka tahansa voisi aloittaa Suo-messakin sellaisen muuntogeenisen kasvin viljelyn, jonka EU on hyväksynyt viljelyyn. Ei kuitenkaan miten tahansa. Rinnakkaiselolain puuttuesakin gm-kasvien viljelyä sää-dellään lailla ja ohjeistuksilla, maatalousneuvos **Kirsi Heino-nen** maa- ja metsätalousminis-

teriöstä muistuttaa. Sellaisiksi katsotaan jo ne ohjeet, joita kasvinjalostajat ovat hyväksyttyjen gm-kasvien viljelyyn laatineet. Tärkein gm-kasvien viljelyä hillitsevä tekijä on kuitenkin ihan käytännöllinen: EU-alueella kaupalliseen viljelyyn hyväksyttyjä muuntogeenisiä lajikkeita on vain kourallinen,

ja niistäkin käytännössä vain Amflora-tärkkelysperuna so-veltuu Suomen viljelyoloihin. ”Sen viljelyn todennäköisyyttä vähensi entisestään se, että Amfloran omistava Basf myi omistamansa perunatärkkelys-tehtaan takaisin suomalaisille”, Heinonen pohtii.

JUHANI REKU

Europol varoittaa torjunta-aineiden väärennöksistä

Laittomia ja väärennettyjä torjunta-aineita liikkuu entistä enemmän koko EU:ssa, mutta rikolliset ovat pesiytyneet erityisesti Koillis-Eurooppaan. EU:n lainvalvontavirasto, Europol, varoitti perjantaina laittomista ja väärennetyistä maatalouden torjunta-aineis-ta. Europol ei täsmennä, missä jäsenmaissa tuoteväärennöksiä liikkuu erityisen paljon, mutta arvioi, että markkinoilla liikkuu miljardien eurojen arvosta lai-ttomia ja väärennetyitä torjunta-aineita. Viittauksen Koillis-Euroop-paan on tulkittu tarkoittavan Baltian maita. Europolin mukaan väären-nettyjen torjunta-aineiden kauppa on kasvanut nopeasti, ja pahimmillaan yli neljännes markkinoilla liikkuvista tor-junta-aineista on muutamissa jäsenmaissa väärennöksiä. Mitättömät riskit ja poik-keuksellisen suuret voitot vetävät alalle rikollisia. Lisäksi jäsenmaiden lainsäädännön erot tekevät rikollisten elämän helpoksi

Naamioitu lailliseksi
Europolin mukaan laitonta kauppaa hallitsevat pitkälle kehittyneet rikollisverkostot. Rikolliset ovat perustaneet mo-nimutkaisia maailmanlaajuisia toimitusketjuja ja käyttävät hyväkseen laillisia yrityksiä toi-mintansa naamiomiseen.

Suomesta ei toistaiseksi ole löydetty laittomia tai väärennetyitä torjunta-aineita.

Laiton torjunta-ainekauppa uhkaa viljelijöiden ja kulut-tajien terveyttä ja on vaaraksi ympäristölle. Virasto varoittaa myös siitä, että väärennöksiä saatetaan käyttää lähtöaineina kotitekois-sissa räjähteissä. Europolin mukaan torjunta-aineiden kaupan laillisuuspe-riaatteet EU:ssa tulee käydä läpi ja selvittää samalla, miten laajasti järjestäytynyt rikolli-suus on soluttautunut torjunta-ainekauppaan. Virasto haluaa rajat ylittävien kuljetusten ja rahaliikenteen perusteellista avaamista ja koko

torjunta-aineiden valmistus- ja jakeluketjun riskikohtien pöy-himistä. Europol on EU:n lainvalvon-tavirasto, jonka tehtävänä on tukea jäsenvaltioita vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. **Tukes: ei merkkejä Suomessa** Tietoja laittomista ja väären-neyistä torjunta-aineista on liikkunut vuosien ajan EU:ssa, mutta merkkejä tuonnista Suo-meen ei ainakaan toistaiseksi ole tiedossa, toteaa kasvinsuo-jeluaineiden ryhmäpäällikkö

Kaija Kallio-Mannila Tukesin kemikaalituotevalvonnasta. Muutama väärennösepäily tuli esiin vuosia sitten. Väärennöksistä ja niitä kos-kevista riskeistä on tiedotettu ja tilannetta seurataan yhdessä naapurimaiden viranomaisten kanssa. Väärennösriskejä puitiin syksyllä elykeskusten valvojen koulutuksessa, Kallio-Mannila toteaa. Kallio-Mannila muistuttaa, ettei torjunta-aineita saa tuoda omaan käyttöön esimerkiksi Virosta.

VEIKKO NIITYMÄÄ

MAIDONTUOTTAJA, liity kasvavaan joukkoomme!

HK Agrin sopimuskasvattajat tarvitsevat lisää vasikoita.

HK Agri palvelee naudanlihan tuottajiaan uudenaikaisilla teurastamoilla Itä- ja Länsi-Suomessa. Kahden teurastamon malli, joustava logistiikka ja sopimuskasvattajien lisääntynyt vasikkatarve takaavat lehmille ja vasikoille nopeat noudot ja lyhyemmät kuljetusmatkat.

Ota yhteyttä saman tien!

Jaakko Seppänen
jaakko.seppanen@hkagri.fi
Puh: 010 570 1708

Löydät alueesi kenttäedustajan yhteystiedot osoitteesta **www.hkagri.fi/haku**

Kysy edullinen tarjous rapsista!

Varma menekki vasikalle, nopea nouto teuras-lehmälle!

HK Agri Oy PL 50 20521 Turku **www.hkagri.fi**

Uskoisin, että EU-puheenjohtajana vuodenvaihteessa aloittanut Tanska yrittää viedä gm-direktiivin muutoksen kaudellaan läpi.

KIRSI HEINONEN

FAKTAT

EU:ssa saa viljellä hyväksyttyjä gm-kasveja

Euroopan yhteisössä saa markkinoida vain EU:ssa hyväksyttyjä gm-elintarvikkeita ja -rehuja. **Myös gm-viljelyyn** tarvitaan hyväksyntä. Luvan saaneita tuotteita voi sen jälkeen markkinoida koko EU:n alueella. **EU:ssa on hyväksytty** useita gm-elintarvikkeita ja -rehuja (maissi, soija, rapsi, puuvilla, sokerijuurikas, peruna). **Viljeltäväksi EU:ssa** on hyväksytty vain kaksi gm-maissia ja gm-peruna. **Suomessa geeniteknikan** lautakunta GTLK on muuntogeenisten organismien (gm) käytön lupaviranomainen. Lautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä. **GLTK myöntää** Suomessa luvan gm-kenttäkokeisiin. Lautakunnalle ei ole jätetty hakemuksia gm-kenttäkokeista. **Suomessa Valvira** valvoo gm-organismien suljettua käyttöä ja terveyskysymyksissä avointa käyttöä. Suomen ympäristökeskus Syke valvoo avointa käyttöä ympäristökysymyksissä ja Evira valvoo gm-siemeniä, -rehuja ja -elintarvikkeita sekä gm-kenttäkokeita.